

сщества. Погледнете на всичките цивилизовани страни въ Европа, вслушайте се въ оние вопли и страдания, които се чуватъ задъ официалнитѣ ширми на човѣшкия напръдъкъ, обърнете сериозно внимание на отчаяната борба между труда и капитала, както въ Европа, така и въ Америка, и вие ще да се увѣрите въ истинността на нашитѣ думи и ще кажете заедно съ здравия човѣшки разумъ, че при днешното общественно и политическо устройство на човѣчеството, сиромашътъ е на всѣкъдѣ робъ, а робътъ е на всѣкъдѣ сиромашъ“. „Никакво умствено развитие, никакви открития въ науката и никакви съобщения и улеснения въ търговията, продължава поетътъ, не сж въ състояние да измѣнятъ това скръбно и възмутително правило. Живъ примѣръ на това е Англия, въ която, при всичките свои машини и желѣзни пѣтища, по-голѣмата частъ отъ народа е робъ и слуга на привилигированитѣ класове“. На оние, които биха запитали автора, защо имъ разправя това, което е „толкова далече отъ насъ“, Ботйовъ заявява, че имъ го разправя затова, „защото и у насъ, както и у другитѣ народи, е близо вече да се повтори това сжщо явление, което днесъ-за-днесъ плаши умоветѣ, а може би и положението на всички почти тирани и експлоататори“¹⁾.

Прѣобладающата мисль въ тие редове, както ще видимъ, е тая на Н. Г. Чернишевски, но читателътъ може да наблюдава слабия лѣхъ на Капиталътъ изъ онѣзи мѣста, подъ които ние нарочно поставихме черта. Този слабъ лѣхъ може да се прочете и на стр. 320 — 321. кждѣто Ботйовъ прави своитѣ бѣлѣжки къмъ една „дописка“, скроена отъ него въ редакцията на „Знаме“ споредъ получени свѣдѣния: — „Филантропия! Благодарителностъ! Колко души шарлатани покриватъ своитѣ

¹⁾ Съчинения, стр. 278 — 279.